LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Išeina ketvirtadieniais Redaguoja Matas Zujus
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas: VA 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Published every Thursday
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: VA 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912.

No. 32. KETVIRTADIENIS, RUGPIŪČIO-AUGUST 23, 1956 VOL.-METAI XL

Dienos Klausimai

Pereitą savaitę Chicagoje įvyko nacionalinė Demokratų partijos konvencija. Išklausyta daug agitatyvinio pobūdžio kalbų, kurios daugumoje buvo nukreiptos prieš republikonų administraciją ir kaip laimėti rinkimus. Pagrindinę kalbą pasakė Tennessee gubernatorius Frank Clement. Svarbiausi konvencijos punktai buvo—priimti platformą ir išrinkti kandidatus. Svarstant platformą, kaip jau iš anksto buvo numatyta, karščiausių ginčų sukėlė civilinių teisių rezoliucija. Rytinių valstybių atstovai ir taip vadinamas liberalinis sparnas kovojo, kad rezoliucijoje būtų griežtai pasmerkta segregacija ir tvirtai einama prie jos panaikinimo. Tuo tarpu pietinių valstybių atstovai griežtai kovojo, kad vyriausybė į šį reikalą nesikištų. Galų gale priimta kompromisinio pobūdžio rezoliucija, kuri patenkina daugumą, vienok nepatenkina vienos ir kitos pusės kraštutinius elementus. Kandidatūrą prezidento vieton pirmuoju balotu laimėjo buvęs Illinois valstybės gubernatorius Adlai Stevenson. Po to, kaip jau priimta, jis buvo vienbalsiai indorsuotas. Viceprezidento vieton nominaciją laimėjo Estes Kefauver. Į šią vietą stiprieusiu jo oponentu buvo jaunas ir gabus Massachusetts valstybės senatorius John F. Kennedy. Antram balote jis buvo net pralenkęs Kefauver ir nedaugiausia balsu tetrūko, kad laimėti kandidatūra, vienok kitiems kandidatams pervedus savo balsus Kefauveriui šis išėjo laimėtoju. Senatorius Kennedy yra katalikas ir jis šioje konvencijoje įgijo dar didesnį populiarumą. Beje, jis pristatė konvencijai Stevensono kandidatūrą.

* * *

Kalbant apie Demokratų partijos priimtą platformą, ypatingo dėmesio verta rezoliucija Sovietų pavergtųjų tautų išlaisvinimo reikalu. Šį kartą rezoliucijoj stipriai užakcentuotas Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių išlaisvinimo reikalas. Dienraštis "Draugas" rezoliucijos reikalu rašo:

"Sudarant demokratų partijos platformą Amerikos Lietuvių Taryba ten irgi įnešė savo pasiūlymus, ypatingai kas liečia pavergtųjų tautų išlaisvinimą.

"Amerikos Lietuvių Tarybos pasiūlymai, nors ir kai kurioms grupėms nelabai palankiai sutinkant, buvo priimti be pataisų.

Čia paduodame šių pasiūlymų svarbesniąsias mintis:

" '*JAValstybės, valdomos demokratų vadų, niekada nepripažino Lietuvos, Latvijos, Estijos prievarta pasiekto prijungimo ir nedovanojo Kremliaus tiranijos išplėtimo Lenkijoje, Bulgarijoje, Rumunijoj, Čekoslovakijoj, Vengrijoj, Albanijoj ir kitose valstybėse.*

" '*Mes laukiame tos dienos, kada visoms šioms pagrobtoms šalims bus atstatyta laisvė ir jos vėl galės užimti jų prideramą vietą laisvų tautų bendruomenėje.*

" '*Mes iš Jungtinių Tautų reikalausime principo, kad Sov. Sąjunga atitrauktų savo kariuomenę iš pavergtų valstybių. Taip pat mes prašysime pavergtose srityse leisti laisvus ir nevaržomus rinkimus, laikantis Atlanto Chartos ir kitų jungiančių įsipareigojimų.*'

" Šiuos pasiūlymus ALT vardu pateikė dr. P. Grigaitis, o jų priėmime daug pasidarbavo platformos komiteto pirmininkas—kongr. John W. McCormak iš Mass. ir kongr. Dodd iš Connn.

* * *

Nežiūrint, kad konferencijos laiku kaikurie vadai pasikarščiavo ir paleido nepalankių pareiškimų kitų vadų adresu, vienok konferencija užsibaigė harmoningai. Ypatingai buvęs prezidentas Truman atkartotinai padarė nepalankių pareiškimų Stevensono adresu. Baigiantis konferencijai laimėtojus nuoširdžiai sveikino ne tiktai rėmėjai, bet ir buvę oponentai. Stebint konvencijos eigą prisimena išsireiškimai apie amerikietiškos demokratijos būdą. Juk dažnai girdime ir skaitome žinias apie kitų šalių įvykius, kur rinkimus pralaimėję kandidatai ir jų rėmėjai griebiasi ginklo sulikviduoti savo oponentus, organizuoja sukilimus nuversti savo oponentus. Dažnai tokios pastangos gaplukdo žmones kraujuose ir pridaro daug materialinių nuostolių.

* * *

Šią savaitę San Francisco mieste vyksta nacionalinė Republikonų partijos konvencija. Nėra abejonės, kad dabartinis prezidentas Eisenhower ir viceprezidentas Nixon vėl bus nominuoti perrinkimui. Taipgi galima tikėtis, kad ir republikonai į savo platformą įtrauks pareiškimus Lietuvos ir kitų pavergtų tautų išlaisvinimo reikalu. Plačiau apie republikonų konvenciją bus kitam numery.

ESAME LAUKIAMI LIETUVIŲ SUSIRTINIMO ŠVENTĖJE

Plačiai po pasaulį išsimėčiusius ir net tuose pačiuose kraštuose gyvenančius vienus nuo kitų skiria dideli atstumai.

Šitai ne tik sunkina lietuvišką mūsų veiklą ir gyvenimą, bet ir vienus nuo kitų tolina. Dažniau vieni su kitais nesusitikdami, nesimatydami ir nebendraudami, ilgainiui tampame vieni kitiems ir svetimesni. Vieni nuo kitų atitrūkdami, pagaliau atšalame ir nuo bendrųjų tautinių idealų bei siekimų.

Štai kodėl mums reikia akstinų, kurie mus telktų draugėn. Bent jau pačius artimuosius kaimynus, kokiais esame mes, Kanados ir Jungtinių Amerikos Valstybių lietuviai.

Todėl šių abiejų kraštų Bendruomenės susitarė šiemet susirinkti į vieną bendrą susiartinimo šventę, kuri įvyks rugsėjo 1-3 d. Windsore, Kanadoj. Vieta susitikti labai patogi — Kanados Windsoras yra prie pat Detroito, taigi visai JAV pašonėj.

Į šią šventę, kurios programą sudarys pamaldos, tam tikros iškilmės, koncertas, dailės paroda, sporto varžybos ir kt., turime garbę kviesti visus Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvius. Visi esate čia maloniai laukiami ir būsite nuoširdžiai priimti. Šventės Rengimo Komitetas daro viską, kad mums būtų tikrai gera, miela ir jauku. Gausiau laukiami ypačiai iš artimesniųjų vietovių—paties Detroito, Chicagos, Clevelando, Rochesterio ir kt.

Lietuvį prie lietuvio visados traukė. Prisiminkime tik savo šventes Lietuvoj: šimtai ir tūkstančiai mūsų ten susirinkdavo! Kaimynas norėdavo pasimatyti su kaimynu, giminės norėdavo susitikti su giminėmis, draugai traukdavo draugus, pažįstami pažįstamus ir tt.

Tad iki pasimatymo rugsėjo 1-3 d. Windsore!

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba

OHIO APSKRITIS MINĖS SUKAKTĮ

CLEVELAND, Ohio. — Ohio apskrities veikiantis komitetas laikė ekstra susirinkimą pasiruošimui prie Susivienijimo 70 metų gyvavimo ir veiklos sukakties paminėjimo. Apskritis deda pastangas tinkamai įvertinti mūsų organizacijos nuveiktus darbus ir jos gražią praeitį.

Minėjimas rengiamas sekmadienį, spalių 14 dieną, 10 val. ryte Šv. Jurgio bažnyčioje, E. 67th ir Superior Ave., Clevelande, bus atlaikytos Mišios. 12 val. P. M. Lietuvių žemutinėj salėj bus pietūs, kurių laiku turėsime programėlę. Po to įvyks Ohio apskrities kuopų atstovų susirinkimas.

Prašome visa Ohio apskrities kuopų atstovus ir svečius dalyvauti minėjimo iškilmėse. Laikas patogus ir susisiekimas lengvas.

Plačiau apie iškilmes bus sekančiuose "Garso" numeriuose. Dėl platesnių informacijų kreipkitės prie apskrities raštininkės Paulės Glugodienės, 170 Eddy Road, Cleveland 8 (Bratenahl), Ohio. Netrukus raštininkė visos valdybos vardu pasiųs visoms kuopoms ir svečiams kvietimų laiškus.

Dar kartą prašome iš anksto ruoštis prie mūsų brangios organizacijos 70 metų sukakties paminėjimo.

P. Glugodienė,
Apskrities Raštininkė

KARALIAUČIUS "SURUSINTAS"

"Der Europaeische Osten" žurnalas, pasiremdamas atvykusių iš Karaliaučiaus srities lietuvių pasakojimais, rašo, kad miestas yra šiuo metu visiškai surusintas. Tačiau jis pats yra gėrybėmis geriau aprūpintas nei Vilnius ar Kaunas. Karaliaučiuje gyvena apie 200.000 "sovietinių piliečių". Kai kurių grįžusių vokiečių teigimu, lietuvių skaičius "Karaliaučiaus srity" vis didėjąs. Kiek ten jų yra, tiksliai nežino bet mano, kad bus apie 3-4% visų gyventojų. Senieji tos srities gyventojai yra "dingę". Pačiame Karaliaučiaus mieste ir srity "atsistatymas" vyksta "rusiškai"—t. y. visai ne taip, kaip skelbiama pagal planus. Kaliningradas—paverstas okupantų karine tvirtove . . . *E.*

VOKIEČIŲ KALBA leidžiami "Baltische Hefte" Nr. 4, 1956 paskelbė prof. J. Ereto straipsnį "Atsisveikinimas su Europa?" Straipsnyje, kuris įdėtas žurnalo pirmojoje vietoje, laisvieji Vakarai įspėjami, koks Europai gresia pavojus, jei lig laiku nebus imtasi reikalingų žvgių jai apsaugoti nuo bolševikinės ekspansijos.

BOLŠEVIKAI VARTOJA BIAURIAS PROVOKACIJAS PABĖGĖLIŲ SUSIGRĄŽINIMUI

VOKIEČIŲ VYRIAUSYBĖ ATMETĖ NEPAGRĮSTUS SOVIETŲ SĄJUNGOS PUOLIMUS

Visi žino, kad iš Vokietijos kas norėdamas gali laisvai visur išvykti. Niekam nedraudžiama, jei tik nori, vykti ir į Sov. Sąjungą. Vis dėlto bolševikai stengiasi savo leidiniuose vaizduoti, lyg Vakarinėje Vokietijoje būtų tariamai "persekiojami tie tarybiniai piliečiai, kurie nori grįžti į tėvynę" . . . O tuos tariamus "persekiojimus" ne tik leidžianti, bet ir skatinanti Vakarinės Vokietijos vyriausybė.

Grubesnio melo greičiausiai negalima nė išgalvoti. Tačiau, nepaisant to, bolševikinės "Izvestijos" ir kiti laikraščiai stengiasi įrodinėti, jog Vakarinės Vokietijos vyriausybė "netesiant savo pažadų", neduodanti bolševikams Vak. Vokietijos teritorijoje gyvenančių pabėgėlių sarašu, taip pat neuteikianti sovietinės ambasados "bendradarbiams galimybės aplankyti TSRS piliečius, nepadedanti, kaip to norėtų bolševikai, "organizuoti ambasados bendradarbių susitikimus su tarybiniais piliečiais" etc. Esą, tokie "kandidatai, nori grįžti", sumušami, emigrantinės organizacijos "persekiojančios" apsisprendusius grįžti etc. Net ir karikatūrose ar paveiksluose vaizduojama, kaip tremtiniai ir vokiečių policininkai mušą ar suimą "norinčius grįžti namo", kurie "visokiais keliais tiesiog veržiasi į gimtinę" . . . Visi, kurie žino, kaip yra iš tikro, negali atsistebėti, jog taip būtų per akis meluojama.

Vokiečių vyriausybė nauja nota Sovietų vyriausybei atmetė tos pareikštus kaltinimus, jog Vak. Vokietijoje Bonnos trukdoma grįžti "į tėvynę civiliams rusų piliečiams". Vokietijos Federalinė Vyriausybė savo atsakyme pabrėžia, jog nėra nė mažiausio irodymo, kad sovietiniai pabėgėliai būtų prieš savo valia sulaikomi Federalinėje Vokietijos Respublikoje. Sovietų vyriausybės iteiktieji norinčių grįžti sarašai nustatytąja tvarka patikrinami.

Rytiniame Berlyne isikūres žinomasis Michailovo komitetas, kaip rašoma vokiečių spaudoj, stengiasi savo veikla suintensyvinti. Šiuo metu vpač rūpinamasi juo daugiau bolševikinių agentų infiltruoti tarp pabėgėlių organizacijų ir išgauti dar daugiau sarašų. Pagal "Sniego" operacijos direktyvas buvo pasiustas į Vakarų Vokietiją buv. Maskvos universiteto profesorius Dubikovas, bet jį Vokietijoje suėmė. Tada ir Michailovas visiškai jo išsigynė. Tik jo organas pasigyrė, kad "patriotinių žvgių dėka" buvusi išgauta svarbi kartoteka. *E.*

VADINAMOJ "KALININGRADO SRITY" atstatomasis darbas vyksta labai pamažu. Ten matyti ir daugiau apsileidimo, ypač žemės ūkyje ir pievų kultūrose. Atrodo, kad ir rusai su kitais "naujakuriais" nelabai nori rūpintis ateitimi.

AUSTRALIJOS LIETUVĖ BALERINA REGINA PLOKSTYTĖ, š. m. rugpiūčio 18 d. paskutinį kartą šokusi Norwoodo rotušėj "Astoj" svarbiausią vaidmenį, išvyksta toliau baleto studijų tęsti į Anglija.

MIRĖ KARDINOLAS GRIFFIN

LONDONAS. — Rugpiūčio 20 dieną mirė Westminsterio arkivyskupas kardinolas Bernard Griffin, 57 metų amžiaus. Velionis kelis metus sirguliavo.

Kardinolu jis buvo pakeltas 1946 metais ir buvo vadu pusketvirto miliono Anglijos kataliku.

Kunigu buvo išvęstas 1924 m.

Su jo mirtimi Kardinolų Kolegija sumažėjo iki 61 nario. Pilnas kolegijos sąstatas 70.

REPUBLIKONAI DISKUTUOJA 1956 METŲ RINKIMINĖS PLATFORMOS UŽSIENIO POLITIKOS PAGRINDUS

Republikonų Partijos Centro Komiteto Tautybių Patariamasis Komitetas svarsto su senatoriumi Prescott Bush, Republikonų Rinkiminės Platformos Komiteto pirmininku, ir Prezidento padėjėju, gubernatorium Horward Pyle, 1956 metų rinkiminės platformos užsienio politikos pagrindus.

Iš kairės į dešinę sėdi aplink stalą: Walter Boehm, Philadelphia, Pa.; Nicholas Stepanovich, East Chicago, Ind.; gubernatorius Pyle; senatorius Bush; Hermann; William T. Kvetkas, Wilkes-Barre, Pa., kurs susirinkime perteikė Amerikos Lietuvių Tarybos mintis; Dr. Lev Dobriansky, Alexandria, Va.; Joseph Jackovics, New York, N. Y.

Stovi iš kairės į dešinę: pulk. Leon Nicolai, San Francisco, Calif.; teisėjas Blair Gunther, Pittsburgh, Pa.; William DuRoss, Bethesda, Maryland; Method M. Balco, New York, N. Y.; Wilbur W. H. Pyn, New York, N. Y.; Stephen J. Skubik, Alexandria, Va.; Dymtro Halychyn, Jersey City, N. J.; Stephen Cehozy, Cleveland, Ohio.

Pavergtoje Lietuvoje

300 LIETUVIŲ "UŽSIENIO TURISTŲ"

Vilniaus radijas liepos 20 d. paskelbė, kad ir "daugelis Tarybinės Lietuvos piliečių praleido savo atostogas užsienyje. Apie 300 turistų šiemet pabuvojo Lenkijoje, Rumunijoje, Bulgarijoje, Suomijoje ir kitur". Taip pat apie 20 "Lietuvos darbo žmonių" išvyko į kelionę aplink Europą motorlaiviu "Pobeda", 35 turistai —susipažinti su Čekoslovakijos įžymybėmis. Vasarą, skelbiama, bus suorganizuotos kelionės į Švediją ir Norvegiją, į "liaudies demokratines šalis", o metų pabaigoje numatoma kelionė į Indiją. Grupė Kauno projektavimo instituto inžinieriu antroje liepos mėnesio pusėje pasiųsti į Suomiją, taip bent skelbiama per Vilniaus radiją. Tik klausimas, kiek tarp tų visų tariamųjų "turistų" iš Lietuvos yra tikrųjų lietuvių, o ir tarp tų pačių ar yra nors vienas "neatrinktas"... Tuo būdu, matyti, bolševikai mėgina sudarvti įspūdį, jog dabar jau esą galima laisvai ir iš Lietuvos su "turistinėmis kelionėmis" vykti visur į laisvąjį pasaulį . . .

SKATINA KELIAUTI PO LIETUVĄ

Komunistų "Pergalės" žurnalas Nr. 7, 1956 įsidėjo K. Nainio straipsnį, pavadintą "Koks gražus mažytis mūsų kratšas!". Jame pareiškiama labai teisingų minčių, kad nereikia nei važiuoti tūkstančius kilometrų į Krymą ar Altaju, nei kopti į apsnigtus kalnus Kaukaze ar Pamyre, bet turistai turi viską čia pat, tiesiog pasiekiamai ranka, gražiojoje Lietuvos žemėje. Tereikia tik darbą tinkamai sutvarkyti ir organizuoti. Bolševikai giriasi ir šioj srity padarę "didelę pažangą", tačiau iš Nainio pareiškimų pasirodo, kad tai toli gražu netiesa: nėra nei specialios organizacijos, kuri rūpintųsi tokių turistinių kelionių po Lietuvą planavimu, nei turistinės bazės, nei literatūros. Iš bėdos griebiamasi pavyzdžiui S. Kolupailos 1938 m. išleistos knygos "Mūsų vandens keliai", kurioj informuojama, jog Petrašiūnuose yra belgų elektros stotis ir švedų popieriaus fabrikas... Net ir apie Vilnių, kurį vis daugiau aplanko žmonių, tame skaičiuje ir iš užsienio, nėra jokios literatūros, išskyrus albumą, atvaizduojantį senąją miesto architektūrą.

Elta

ATVYKUSIEJI Į VAKARUS TEIGIA, kad Lietuva tebėra gyva. Ji ir dabar tebebudi. Dvasia liko ta pati, nors išorinė forma daug kur ir kitokia. Krašte visi lietuviai yra nepaprastai vieningi. Tas vieningumas dar stipriau jaučiamas Sibire. Nors gyvenimas beribiuose Sibiro plotuose nepaprastai žiaurus, bet žmonės vis tiek nenustoja vilties.

Liepos 12-tą iš Vilniaus į Kazachstaną išvyko Lietuvos jaunimo būrys—"nuimti derliaus". Tos dienos Vilniaus radijo pranešimu, "didelė panevežiečių grupė išvyko į Altajaus sritį—taip pat padėti nuimti šių metų derliaus" . . .

SPECIALUS "AIDŲ" NUMERIS

JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių centrų valdyboms pritariant, "Aidai" skelbia Kultūros Kongreso medžiagą. Jau paruoštas specialus žurnalo numeris, kuriame bus atspausdinta visos paskaitos, pranešimai, rezoliucijos, kongreso bei jo sekcijų ir dainų šventės aprašymai. Tas numeris išeis labai žymiai padidintas ir iliustruotas tik su Kultūros Kongresu bei dainų šventė susijusiomis nuotraukomis. Kurie nesiprenumeruoja "Aidų", o norėtų šį vertingą leidinį turėti, yra prašomi iki rugsėjo 10 d. pranešti administracijai ir atsiųsti 1 dolerį. Jai iš anksto reikalinga žinoti, kiek spausdinti šio numerio. "Aidų" administracijos adresas 680 Bushwick Avenue, Brooklyn 21, N. Y.

MAŽLIETUVIŲ VEIKĖJŲ LIKIMAS

Mažlietuvių organas "Keleivis" Nr. 7, 1956 duoda apščiai medžiagos apie senąją "Deutsch-Litauische Gesellschaft", taip pat svarbiausius lietuvių tautai ir valstybei nusipelniusius mažlietuvius veikėjus. Iš paskelbtųjų duomenų, be kita ko, paaiškėjo, kad buv. vicegubernatorius M. Šlaža, išlaikytas 4 metus nacių kacete, šį pavasarį mirė širdies liga Vokietijoje Rytinėje zonoje. Nacių kacetuose mirė nukankinti taip pat buv. direktorijos pirmininkas M. Reizgys, buv. 1923 m. sukilėlių direktorijos narys Jonas Toleikis ir buv. sukilėlių adjutantas, buv. baterijos vadas ir gubernatūros referentas Albinas Gailius. *E.*

CHICAGOJE MIRĖ pasižymėjęs lietuvis teisininkas adv. R. Dulskis, buvęs Lietuvos Banko juriskonsultas. Paliko žmoną, dukterį pianistę ir gydytoją, taip pat mokslus einanti Korėjos karo veteraną sūnų. Velionies šeima buvo laikoma pavyzdinga susipratusia lietuvių šeima.

KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS

Lietuvių R. K. Kunigų Vienybės seimas įvyks š. m. spalių mėn. 11 d. Hotel New Yorker, 34th Street ir 8th Avenue, New York, N. Y., Washington Suit. Pradžia 11 val. ryto. Darbų tvarka bus pranešta nariams atskiru raštu.

Centro Valdyba

Kunigams Šelpti Draugijos visuotinis susirinkimas įvyks š. m. spalių mėn. 10 d. Hotel New Yorker, 34 Street ir 8th Avenue, New York, N. Y., Washington Suit. Pradžia 2 val. po pietų. Darbų tvarka bus pranešta nariams atskiru raštu. *Valdyba*

TRILYPIS PIKNIKAS

HARTFORD, Conn.—LRKSA, Moterų Sąjungos ir Darbininkų S-gos visos Conn. apskričių kuopos stropiai ruošiasi piknikui, kuris įvyks š. m. rugpiūčio mėn. 26 d. gražiausiame Hartfordo lietuvių parke (East Hartford, Conn., Glastonbury Road, Station 24).

Kai kurios gausingesnės lietuvių kolonijos jau yra parūpinusios busus. Visus, kur judresni lietuviai, yra gyvas judėjimas.

Tad senesnius ir jaunesnius visus kviečiame į didžiulį gerai paruoštą su pajvairinimais šaunų trilypį lietuvių pikniką.

Pikniko Rengėjų Komitetas

UŽSIENIO SPAUDOJ RAŠOMA apie paslaptingus lenkų valdomose srityse gaisrus, kurie, atrodo, "pravedami planingai". "Tryhuna Ludu" rašo, kaip gegužės mėnesį buvo sudeginti 4 lenkų kaimai. Liepsnose žuvo 250 gyvenamųjų namų ir tvartų, nuostoliai siekia 1,5 milijardo zlotų. "Życie Warszawa" žiniomis, šiemet tik per pirmąjį ketvirtį būta 4.900 gaisrų, kurių "daugumą sukėlė partizanai" . . . Valstybiniuose ūkiuose kilę 1.800 gaisrų.

"GARSAS"

OFICIALUS LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE ORGANAS

LITHUANIAN WEEKLY,
published by Lithuanian R. C. Alliance of America

Išeina ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Zujus

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Penna.

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiso savo nuožiūra. Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.

"TAUTŲ DRAUGYSTĖS FONTANAS" MASKVOS PARODOJE

Bolševikai kiekviena proga stengiasi įrodinėti, kad bolševikinė prievarta ir okupacija—tai didžiausias laisvės pasireiškimas, sudaras sąlygas atsiskleisti tautinei kultūrai. Bolševikų pareiškimu, "nacionalinio klausimo išsprendimas daugianacionalinėje tarybinėje valstybėje yra pavyzdys viso pasaulio tautoms"... Taip ir šiemetinėje žemės ūkio parodoje Maskvoje buvo pagal bolševikinės propagandos direktyvas paruoštas "tautų draugystės fontanas", kuriame 16 tautiniais drabužiais apsirengusių "auksinių" gražuolių buvo pavaizduotos su "dosnios žemės turtingomis dovanomis rankomis". Ratu sustojusios apie galingą srovę, kurios purkšliai dengia tarytum deimantais nusagstytą šydą, jos turėjo vaizduoti tą "didžiąją brolišką tautų šeimą, kuri susikūrė tarybinėje tėvynėje . . ."

"Nepaprasta laime besidžiaugianti" ten atitinkamai buvo pavaizduota ir okupuotoji Lietuva, kad matytų visi parodos lankytojai, kokia ji "esanti laiminga tarybinių tautų šeimoje", kai tuo tarpu iš tikro lietuvis savo žemėje turi nuplyšęs, suvargęs, pusbadis, vilkti sunkų okupacijos jungą. Tokie "tautų draugystės fontanai" nepavaizduoja nei ištremtų į Sibirą mūsų tautiečių, nei atsiųstų į pavergtąją tėvynę okupantų jačaikų, nei to, kiek Lietuvoje pagamintų gėrybių ir surenkamų mokesčių išsiunčiama į "plačiąją tėvynę", kuri paskum tikrovę klastoja panašios rūšies "fontanais". O per bolševikinę spaudą ir radijo pranešimus, kaip tat pavyzdžiui buvo padaryta kad ir liepos 20, skelbiama, kad, esą, "buržuazinio nacionalizmo ideologija yra šalyje demaskuota ir sutriuškinta". "Reikia nenuilstamai kovoti prieš įvairias jos atgyvenas", o ypač stiprinti kovą "prieš buržuazinės ideologijos liekanas mene, moksle, literatūroj".

Vilniaus radijo pareiškimu, esą, "užsienio imperialistai iš visų jėgų stengiasi suardyti tarybinių tautų draugystę. Amerikos imperialistai kartu su lietuvių tautos išdavikais, kurie laisvanoriškai išsižadėjo savo tautos, savo krašto" ir kurie kad ir šį kartą per Vilniaus radiją skelbiami esą "šimtą kartų prakeikti", mėginą "išplėsti savo balsą ir vėl išardyti tautų draugystę" . . . Jeigu tie "nacionalistai" būtų tokie silpni, tai nereiktų vis nuolat ir nuolat tokiais žodžiais jų iš naujo keikti. Iš tikro, pavergtoje tėvynėje panašiu būdu keikiami rusiškieji okupantai ir jų bolševikiniai kvislingai. *E.*

KUNIGO JONO ŠVAGŽDŽIO 50 METŲ KUNIGYSTĖS SUKAKTIS

Šių metų lapkričio 7 dieną kunigui Jonui Švagždžiui sueis 50 metų kunigystės sukaktis.

Sukaktuvininkas gimė lapkričio 12 d., 1882 metais, iš tėvų Lauryno ir Bronislavos (Tamošiūnaitės) Švagždžių, Miškiuose, Sidabrave, Lietuvoje. Jis buvo vyriausias iš devynių Švagždžių šeimos vaikučių. Pradinę jis baigė Šeduvoje ir įstojo į Mintaujos, vėliau persikėlė į Šiaulių gimnaziją. Tose gimnazijose ir buvo to lietuviškojo susipratimo aušra, kur studentą Joną užgrūdino visiems laikams, taip, kad 1901 metais įstojęs į Kauno dvasišką seminariją jau buvo tarpe klierikų žymus bruzdelninkas. Šalia to viso lietuviško liepsnojimo klierikas Jonas Švagždys baigia dvasiškus mokslus ir 1906 metais vyskupo Cirtauto įšventintas kunigu.

Apie šešetą metų vikaravo Žemaitijoje, kur sutiko nemažai viešųjų incidentų su dvarponiais. 1912 metais išvyksta su Maskvos Archeologijos Instituto ekskursija po Rusiją, Austriją, Italiją, Graikiją, Mažąją Aziją, Turkiją ir Bulgariją. Rudeniop 1913 metais kun. J. Švagždys atvyksta į Ameriką. Sustoja Brooklyne, vėliau klebonauja Patersone. 1917 metais sunkiai suserga ir išvyksta gydytis St. Joseph's džiovininkų ligoninėn, Catskill Mountains. Sustiprėjęs išvyksta į Pietinę Ameriką. Čia aplanko: Čilę, Argentiną, Braziliją. Ten kurį laiką darbuojasi ir grįžta 1919 metais ir pasilieka Bostono diecezijoje. Pirmas paskyrimas klebonu buvo į Norwood'ą ir po šešių mėnesių, liepos 26 d., 1919 metais buvo paskirtas klebonu į Šv. Roko parapiją, Brockton, Mass.

Nuo 1948 metų kapelionauja Jėzaus Nukryžiuotojo Seserų vienuolyne, Brocktone.

Sukaktuvininkas yra buvęs Amerikos Lietuvių Tarybos narys, ALR Katalikų Federacijos pirmininkas, Lietuvių Darbininkų Sąjungos pirmininkas ir kitų centrinių organizacijų narys ir veikėjas.

Sukaktuvininkas yra LRKSA 141 kuopos narys ir nuoširdus organizacijos rėmėjas. 53 seime, įvykusiam 1942 m. birželio 22-25 dd., Hartford, Conn., jis buvo išrinktas dviejų metų terminui Susivienijimo dvasios vadu, o 1944 metų seime, Scranton, Pa., buvo pakeltas garbės nariu.

Mielam sukaktuvininkui linkime tvirtos sveikatos ir jėgų toliau darbuotis Bažnyčios ir Tautos naudai!

STUDENTŲ PABĖGĖLIŲ VARGAI

"Rheinischer Merkur" Nr. 28, 1956 plačiai rašo apie užsienietčių studentų pabėgėlių iš anapus geležinės uždangos vargus vokiečių universitetuose. Pereitais metais iš anapus geležinės uždangos atbėgo tik 27 studentai, tuo tarpu iš Rytinės Vokietijos zonos—apie 2,500 vokiečių studentų. Šiuo metu Vakarinėje Vokietijoje tėra apie 450 egzilų studentų, tuo tarpu Prancūzijoje vyriausybės įstaigos kasmet gauna pasirūpinti apie 550 egzilų studentų. Šiandien apie pusė iš anapus pabėgusių studentų išvyksta toliau studijų tęsti į Olandiją. Prieš antrąjį karą Vokietijoje kasmet studijuodavo apie 6,000 užsienietčių, tiek pat jų yra ir dabar. Tarp jų būdavo iš anapus šiandieninės geležinės uždangos apie 2,000 studentų, o dabar egzilų studentų yra 18 tautybių. Laikraštis kreipia dėmesį, jog reiktų daugiau susirūpinti tais, kuriems laisvė brangesnė už visokius okupantų pažadus. *E.*

GALUTINĖS PASTABOS

Begalo gaila ir liūdna, kad dar lietuviai iki šioliai neišmoko bent daugumos nuomonę pagerbti, o ypač kur ir tikybinis reikalas įpareigoja kiekvieną sąžiningą žmogų stoti į kovą su nukrypusiais nuo augščiau minėtų pagrindų asmenimis.

Rodos, kiekvienam lietuviui katalikui turėtų būt aišku ir be jokių ginčų reiktų priimti mūsų Lietuvos tautiniam himne pakeitimą: vieton saulės ir jos garbinimo įvesti Augščiausiojo Dievo garbinimą ir vartoti tegul Dievas Lietuvos tamsumus pašalina. Bet kai kam, matyt, nepatinka ir laikosi vis priešingos nuomonės: kad, girdi, visgi reikia palikti saulė. Mat, himne "saulė" yra tik simbolis. Bet kam tas simbolis čia reikalingas, kad Augščiausiojo Dievo vardas viską nušviečia ir neduoda progos nei vienam lietuviui manyti, kad lietuvių tauta palinkus prie stabmeldystės ir kad svetimtaučiai tokiais jų nepalaikytų. Jei lietuviai bedieviai ir kairieji užsispyrę yra vartoti "saulė", vietoj "Dievas", tai jų labai didelė mažuma ir nereikšminga, o be to lietuviui katalikui, kad ir žūtų tik vienas asmuo, jis sąžiningai negali tokio himno vartoti bei giedoti. Taigi yra aišku, dėlko Lietuvoj bažnyčiose himno negiedodavo; o, rodos, per valstybines šventes himnas yra vartotinas, o ypač kur valstybė yra sudarius konkordatą su Šventuoju Sostu. Šiuo reikalu mūsų lietuvių katalikų organizacijos turėtų tart žodį ir užbaigti Lietuvos himno reikalą bent Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Jei nori lietuviai, kad Augščiausis palaimintų Lietuvai, tai tikrai turi dėti augščiausias pastangas užlaikyti visame Dieviškąjį mokslą ir neužmiršti, kad tik Dievas yra žmonių laimė ir Jisai vienas tegali senąją mūsų tėvynę išgelbėti nuo komunistinio jungo.

J. S. K.

PASAULIO LIETUVIŲ SEIMAS BUS 1958 NEW YORKE

Pasaulio lietuvių kongresas numatomas 1948. Tokia mintis vyravo rengimo komiteto posėdyje, kuris įvyko pereitą savaitę. Prel. J. Balkūno manymu, dviejų metų laikas duos daugiau galimybių baigti organizuotis bendruomenėm Argentinoje, Brazilijoje ir kitur. Po sėkmingo kultūros kongreso ir dainų šventės reikia ilgesnio tarpo, kad galima būtų sukelti vėl visuotinį lietuvių susidomėjimą ir sujudimą. Tada bus ir 40 metų Lietuvos nepriklausomybės sukakčiai. Lengviau bus ir parengti programą bei sukelti lėšų, nes be Amerikos lietuvių paramos bus sunku iš kitur [illegible]

Kongresai numatoma šaukti New Yorke—ten, kur yra ir daug lietuvių ir kur galima būtų daryti įspūdį politiniam centram. Antrinis miestas tam mažiau betiktų.

Kongreso rengimo komitete ir jo sekcijose yra dabar 17 asmenų. Numatoma jį padidinti telkiant būtinuosius darbo specialistus muzikos, sporto ir kitokiom sritim.

Propaganda—mano prelatas J. Balkūnas—turi pribrandinti seimo mintį taip, kaip buvo visuomenė paruošta kultūros kongresui ir dainų šventei. *Darb.*

"HEIMATSTIMME" Nr. 7, 1956 skelbia iš Stockholmo gautą žinią, kad nesą negalima, jog Sovietai savo kontroliuojamoms valstybėms anapus geležinės uždangos galį suteikti didesnį savarankiškumą, ypač užsienio politikos klausimais. Galimas dalykas, jog, darydami tam tikrus politinius ėjimus, Sovietai Lenkijai ir Pabaltijo respublikoms galį suteikti tokį statusą, kuris būtų panašus į Suomijos. Kiek iš tikro šie gandai pasirodys realūs, paaiškės ateityje.

BRITŲ DELEGACIJA VILNIUJE

Vilniaus radijo liepos 24 d. pranešimu, š. m. liepos 23 d. į Vilnių atvyko Anglijos - T. S. draugystės draugijos delegacija. Jai vadovavo "Lordų rūmų narys, prekybos-pramonės teisės prof. lordas Robertas Pavlejus." Prieš tai ji aplankė Maskvą, Leningradą ir Rygą. Liepos 23 iš ryto atvykusieji buvo supažindinti su "Vilniaus miesto įžymybėmis, apžiūrėjo naujas statybas". Vilniaus miesto vykdomojo komiteto pirmininkas (lyg ir burmistras) Vildžiūnas "surengė svečių garbei priėmimą", per kurį svečius supažindino su "didžiuliais pokariniais Vilniaus miesto pakitimais". Paskum "atsakė į daugybę delegacijos dalyvių klausimų" [illegible] "žmonių vardu įteikė svečiams atminimo dovaną". Daugiau konkrečiai apie tuos "Sovietų draugus britus" per radiją nieko nepasakyta. *E.*

VOKIETININKAI NEPATENKINTI

Klaipėdos krašto vokietininkai reiškia nepasitenkinimą, kad Vakarinės Vokietijos užsienio reikalų ministerija (Answaertiges Amt) per savo Geografinę tarnybą paskleidė visą eilę žemėlapių, kuriais stengiamasi kovoti su rytinių Vokietijos žemių "nurašymu". Tačiau juose Vokietija atvaizduojama su 1937 m. sienomis. Tuo tarpu kai kurie vokietininkai, lyg nacių laikais, vis ir vis kelia teritorinius reikalavimus ir reiškia pretenzijas, "kaip į vokiškas žemes", į kai kurias sritis, esančias ir už 1937 m. sienų. *E.*

LENKŲ SPAUDOS ŽINIOMIS, Lietuvoje esą 350 lenkiškų mokyklų (N. Vilniojo ir Trakų se esančios mokytojų seminarijos, o Vilniuje—net 6 vidurinės mokyklos.

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Nuo Nemuno iki Atlanto skamba mūsų žingsniai—
tautos skaudžiam likimui pasmerktos.
Nuo Kauno iki Sibiro ir Kazakstano
benamių vieniši kapai rymos.

Nuo rytmečio aušros iki žvaigždės vakarės
mes veltui jieškome šviesos!
Ir saulė mums vidurdienį užtemo,
ir nesušilti mums prie svetimojo židinio liepsnos.

Ar dar ilgai klajosim po pasaulį,
tartum turtingi elgetos keliuos?
Ar dar ilgai mes šauksime ir žadinsim,
Kažką vidur nakties gūdžios?

Ir kas per duobkasiai surinks mūs kaulus
nuo Niujorko, Melburno ir Maskvos?
Kas eis jieškoti mus po Alpių kalnus,
kai vėjas ten, ir audros vien kvatos?

Tu išvedei į tolimą kelionę—
neklausėme: "Kodėl?" ir nei: "Už ką?"
Su kruvina širdim prisiėmėm karionę,
kad būtų su Tavim, o Viešpatie, taika!

Algimantas Pagėgis

"Lietuvių Tauta Nėra Priešo Palaužta"

J. KAJECKO, Lietuvos Pasiuntinybės Patarėjo Washingtone kalba pasakyta Lietuvių Dienoje, Lakewood, Pa., 1956 m. rugpiūčio mėn. 15 dieną

Pirmiausia, aš norėčiau pareikšti giliai nuoširdžią padėką šios Lietuvių Dienos Komitetui, ir jo pavedamam gerbiamąjam kunigui Pečiukevičiui, už malonų kvietimą šia proga į jus prabilti.

Aš skaitau didele garbe ir malonuum šioje iškiloje dalyvauti. Pirmiausia, man tai malonu asmeniškais sumetimais. Mat, šios vietos kaiminystėje aš gimęs ir augęs. Jos kaiminystėje ilsisi palaikai gausingų man brangių ir artimų asmenų. Pirmame gyvenime lietuvių piknike man teko dalyvauti beveik prieš pusšimtį metų, irgi arti šios vietos, Lakeside. Jūsų apylinkės "dūrbankiai" man artimi, nes juos supilti padėjo mano tėvas, giminės ir bendrai lietuviai. Sunkaus "mainų" darbo prakaito dėka aš didžiumoj ėjęs ir baigęs mokslus. Tat, mano pabrėžiamas malonumas dalyvauti šioje Lietuvių Dienoje nėra tuščias pasigyrimas. Aš šios apylinkės sūnus ir todėl man šiandien ir miela ir gera būti jūsų tarpe.

Esama ir bendro pobūdžio priežasčių dėl kurių man čia malonu būti. Viena jų, tai šios apylinkės garbinga lietuviškoji praeitis. Juk čia, kadaise, lietuviškoji veikla virte virė. Nebereikalo Šenadoris pramintas pirmaja Amerikos lietuvių sostine. Šios apylinkės puikios lietuvių bažnyčios, mokyklos, organizacijos, chorai, pirmieji lietuvių orkestrai, laikraščiai, spaustuvės, gausingi lietuvių kapų užrašai—visa tai iškalbingai liudija už šios apylinkės lietuvišką, turiningą ir didingą praeitį.

Daugelio šios apylinkės veikėjų veikla, jūsų remiama, siekė toli už šio krašto ribų. Jų prisidėta palaikyti lietuviškumą ne tik Amerikoje, bet, spaudos draudimo Lietuvoje metu, aptarnauta spausdintu žodžiu ir jo pasiilgusi Lietuvos liaudis. Daugelis ju prisidėjo ir prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo, jos Amerikoje pripažinimo ir bendrai prie Lietuvos pažangos.

Šia gegužine, kaip kasmet, jūs taip pat pasitarnaujate lietuvybei. Jūs jąja paremiate lietuvių seselių vienuolynus. Jei tų vienuolynų Amerikoje šiandien nebūtų, kas tą kilnų, pasišventusį darbą bejstengtų aprėpti ir tęsti, kas taip didelę lietuviškumo spragą beužpildytų?

Lietuvių Diena jūs palaikote ir tęsiate senųjų ateivių įvestą kilnią tradiciją. Gražu ir didinga, kai Žolinės dieną metate visa: kas mainas, kas ūkį, kas biznį, kas profesinį darbą, o kas, dargi, ligos patalą ir skubate, lyg į didžiulius atlaidus Lietuvoje, į šią ežero pakrantę, kaip jūsų tėvai, kad skubėjo.

Pagaliau, šia masine Lietuvių Dienos manifestacija jūs pasinešdinę apaštalauti Lietuvai. Jūs šia tradicija užsimoję laimėti kenčiančiai lietuvių tautai širdžių, laimėti jai draugų svetimųjų tarpe. Kalbant apie draugų laimėjimą, man prisimena vienas epizodas iš prancūzų rašytojo, Armand Godoy, knygos apie mūsų tautietį, poetą Milašių. Godoy mini, kaip jis mėgęs jam artimam berniukui pasakoti apie Milašių ir bendrai Lietuvą. Tas berniukas kartą jį užklausęs: "Sakykie, kokia gi yra toji Lietuva? Ar ji tokia pat graži ir didelė, kaip Prancūzija?" Autorius atsakęs: "Taip, Lietuva lygiai didelė ir graži, kaip Prancūzija. Ji kitokia būti negali, nes tai Milašiaus, didelio ir gražaus poeto, gimtinė!"

Taip apie Lietuvą atsiliepė garsus rašytojas vieno lietuvio, Milašiaus, įtakos dėka. Ogi tas prancūzas, anaiptol, nebuvo vienintelis Milašiaus lietuvių tautai laimėtas simpatikas. Ir jūs panašiais, kaip šis parengimais iššaukiate lietuviais susizavėjimą, pakeliate jų ir Letuvos gerą vardą, primenate jos žmonių kančią ir laimite jai svetimųjų simpatijų.

Mes laimingi turėdami čia tinkamas sąlygas išlaikyti savo tautines savybes bei tradicijas. Šiame krašte jos įvertinamos ir, dargi, skatinamos palaikyti. Štai prieš pusantrų metų jūsų valstybėje, Pittsburge, suteikiant ateiviams Amerikos pilietybę, teisėjas, tarp kita, šitaip prabilo: "Jūsų priesaika nereiškia, kad jūs turite atsižadėti savo tautybės, turimos kultūros ir visos praeities . . . Ne sutirpti ir išnykti jūs turite, bet prisidėti tuo, ką atsivežėte su savimi."

Didinga, kai Pennsylvanijos lietuvis šią dieną prisimena savo nelaimingus kraujo brolius, kuriems raudonųjų despotų lūpos šiandieną užčiauptos. Didinga, kai palaikoma išeivijoje amžiais lietuvių sukurtos kultūros vertybės tuo metu, kai jos senojoj tėvynėj negailestingai naikinamos ir žalojamos. Šalis žaliųjų rūtų, kryžių ir smūtkelių virto kankinių už Dievą, Tėvynę ir laisvąjį pasaulį šventąja žeme.

Sunku ir perilga būtų smulkiai pavergtų lietuvių kryžiaus kelią atpasakoti.

"Likime Lietuvos sūnų
Nebejieškok šviesių dienų
Vargai ir ašaros—jų penas."

Trumpai suglaudus, lietuvių tautos Golgotos vaizdas šitoks. Taikią, nekaltą, religingą ir darbščią lietuvių tautą ištiko negirdėta istorijoj dalia. Ji pavergta demoniško priešo. Jo su Lietuva pasirašytos sutartys—sutryptos. Lietuvio likimas nepalyginamai žiauresnis už protėvių baudžiavos jungą. Jis primena krikščionių likimą Romos katakombų dienomis. Lietuvis beteisis ir benamis savo tėvynėj. Jo šimtmečių kruvino prakaito vaisiai Kremliaus pagrobti ir lietuvis pavergtas vergu.

"Vargingos Tėvynės vargingi vaikai
Plačiai išsiskirstę po svetimą minią" ((Putinas).

Šimtai tūkstančių tauriausių Lietuvos sūnų bei dukrų prievarta atplėšti nuo gimtojo kamieno ir išblaškyti į visus keturis vėjus. Dauguma jų išguita senųjų knygnešių keliais į pabaisos šalį, Sibirą. Paprastas jiems siuntinėlis iš Amerikos apdėtas pasakiškai didele muito duokle Kremliui. Tremtiniams lemta tręšti savo lavonais tos nedėkingos šalies tundrų laukus.

Vietoj duona—lietuvis maitinamas begėdiškais melais. Ten tironijai ir despotizmui prisegtas šventvagiškai demokratijos vardas. Lietuvos pavergimas atvaizduojamas "laisvu". Ar galite jūs įsivaizduoti laisvą lietuvį, ir bendrai laisvą žmogų, kuris pasiilgtų jungo, teroro, kančios, tremties, vergovės, mirties ir to savo budelio, dargi, maldaute maldautų. O tuo tarpu komunistai tvirtina lietuvį maldavus juos į tą tautų kalėjimo šeimą, Sovietais vadinamą, priimti. Ar daug jūs pažinote tokių lietuvių, kurie carų laikais vieton vykti Amerikon būtų pasukę į Sibirą? O tuo tarpu Maskvos melų centralė skelbia lietuvius, prie nepalyginamai žiauresnio režimo, džiaugsmingai vykstančius Sibiro laukinių dirvonų plėšti, vieton purenti savo pamiltas gimtinės sodybas. Tokiais neišmanėliais lietuvius atvaizduoti, tai begėdiškas ir gramozdiškas komunistų melas. Juk Sibiran dargi bimbininko su botagu nenuvarytum.

Dabar madoje kalbėti apie permainas Sovietuose. Esmėje ten niekas nėra pasikeitę. Pasikeitė tik tai, kad didžiuliam melui, Stalino garbinimo mitui, suduotas mirtinas smūgis. Chruščiovas apgailestauja Stalino viešpatavimo metu tik nekaltai žuvusius "gerus" komunistus. Lietuvos skriaudai, kuri šaukiasi Dangaus keršto, jos žmonių žudymas, jis, kaip ir Stalinas, lygiai kurčias. Stalino meto lietuvių Sibiran deportacijų ministeris, Serovas, tebėra Chruščiovo dešinėji ranka. Lietuvos duobkasys, Molotovas, tebeužima naujoj Kremliaus hierarchijoj augštą vietą. Chruščiovas pirštu bado tik negyvėlio Stalino krūtinę, į savąją jis dar nesimuša. O tuo tarpu Sovietų autoritetingas teisėjas, gen. Rudenko, savo laiku Niurenbergo teisme, pabrėžė, kad visi vykdę Hitlerio kriminalus lygiai kartuvių verti. Gi Chruščiovas nelabojo Stalino buvo ištikimiausias klapčiukas. Ne, Kremliaus valdovų elgesys neleidžia tikėti jų gerąja valia. Ten bus įvykusi esminė permaina tik tada, kai, anot Amerikos admirolo ir buvusio ambasadoriaus Sovietuose, Stanley: "komunizmas . . . bus suvarytas atgal į pragarą iš kurio atėjo."

Nežiūrint tamsios Lietuvos padangės, jos ateitis nėra beviltiška. Lietuvių viltys pirmon eilėn—Dievuje. Anot Maironio "Jis amžiais suvargusios jos neapleis." Jis sutramdys tironų tėvų žemėje siautimą.

Istorija, irgi, iškalbingai liudija apie tironų likimą.

Lietuvių tauta nėra priešo palaužta. Nors jos "kūną sukalė gudas. Bet laisvos sielos pavergt negal" (Paparonis). Sakoma, idėjos, jei didžios—nemiršta, kaip žmonės" (Maironis). Laisvė patrauklesnė už vergovę. Ji nemari. Lietuvis kenčia ir miršta, ne tik už savo pamiltąją Lietuvą, bet, bendrai už laisvę pasaulyje. Laisvės Lietuvoje užsmaugimas reiškia pasikėsinimą į laisvą žmogų visur. Kur varpai skambina amžiną atilsį nugalabintai Lietuvoje laisvei, jie skamba visiems laisvės pasaulyje mylėtojams, nes laisvė nedaloma. John Dunne teisingai pasakė: "Neklausk už ką varpai skamba. Jie skamba už tave." Tat, laisvame pasaulyje, irgi, sudėtos lietuvio viltys.

Ypatingai Amerikon lietuvių viltys nukreiptos. Šiemet ši Lietuvių Diena išpuola jubilėjiniais metais. Šiemet sueina lygiai šimtas metų nuo gimimo dienos to Amerikos prezidento, kuris paskelbė pasauliui tautų apsisprendimo teisę ir sudarė palankias sąlygas Lietuvos nepriklausomybei kūnu tapti. Turiu omenyje prezidentą Wilsoną.

Šiemet sueina taip pat ir 180 metų nuo Amerikos Nepriklausomybės jūsų valstybėje, Philadelphijoj, paskelbimo, t. y. nuo paskelbimo to šaunaus Akto, kuriame pasakyta, kad: "Dangaus ir prigimties įstatymai suteikia tautai teisę būti nepriklausoma ir, kad visi žmonės yra Sutvėrėjo apdovanoti teisėmis į gyvenimą, į laisvę ir laimę. Gi Lincolnas toj pačioj Philadelphijoj pasakė, kad Amerikos Nepriklausomybės Deklaracija "suteikia laisvę ne tik šio krašto žmonėms, bet viltį visam pasauliui, visiems laikams."

Amerikos Vyriausybės atsakingi vadai Sovietų smurto prieš Lietuvą niekad nepripažino, priešingai—jį pasmerkė ir skaitlingais atvejais tai yra pakartotinai pabrėžę. Gi jų žodžiai, tai ne Maskvos despotų žodis. Tai neapsakoma paguoda ir pavergtam ir laisvam lietuviui. Už tai šauniąjai Amerikai, jos valstybės vyrams ir žmonėms, priklauso amžinas ir giliai nuoširdus lietuvių tautos dėkingumas.

Laisvieji lietuviai, irgi, Lietuvos šviesesnės ateities laidas. Kol jie savo pareigą pavergtai tautai atlieka, kol šio ežero pakrantėse skamba Birutės daina, kol jūs viešai, kaip šiandieną, žodžiu ir darbais, manifestuojate, kad:

"Lietuviais esame mes gimę
Lietuviais norime ir būt",

tol Lietuva tebėra gyva.

Tikėkime, ateis seniai lauktoji diena, kad Dangus nukreips rykštę nuo Lietuvos žemelės ir "naują laisvės rytą uždegs jos danguje" (B. Brazdžionis).

UŽ ARGENTINOS istorinio paveikslo nupiešimą laimėjo premiją ir lietuvis dailininkas vilnietis Albertas Cicėnas.

REPORT OF EXAMINATION

OF THE

LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA

Wilkes-Barre, Pennsylvania

AS OF

DECEMBER 31, 1954

(The End)

Premiums Actually Collected by Subordinate Lodges Not Yet Turned Over to Home Office $8,499.20

A tabulation of the membership cards showed that the Alliance had premiums receivable from subordinate lodges amounting to $8,499.20 as of December 31, 1954.

Interest Due and Accrued	$14,790.89
Real Estate Income Due and Accrued	80.00

The various items making up these accounts are as follows:

Accrued interest on bonds	$13,459.59
Accrued interest on mortgage loans	1,093.20
Interest due on mortgage loans	238.10
Rents due on real estate	80.00

The above items have been commented upon under their related asset account.

LIABILITIES

Aggregate Reserve for Life Certificates and Contracts	$ 1,861,540.00
Aggregate Reserve for Accident and Health Certificates	$ 67,804.00

The reserves on life and accident and health certificates as at December 31, 1954, as calculated by the Alliance's actuary, Mr. Frank E. Gerry, amounted to $1,861,540.00 and $67,804.00, respectively, are summarized as follows:

VALUATION STANDARD	Insurance in Force December 31, 1954 Number	Amount	Reserve
Adult—Life			
American Experience 3% Illinois Standard:			
Reorganized	5,162	$2,929,775.00	$1,267,284.00
1934-1946	1,490	820,950.00	306,395.00
1946 to present	1,836	1,607,250.00	138,187.00
American Experience 3%: 1947 to present	496	220,077.00	41,607.00
1941 Standard Industrial 3% Illinois Standard: 1934-1946	174	82,000.00	30,686.00
1947 to present	155	137,750.00	13,455.00
Accidental death benefits			189.00
Disability active lives			33.00
For non-deduction of deferred fractional premiums or return of premiums at the death of the insured			1,971.00
Total Adult (net)	9,313	$5,797,802.00	$1,799,807.00
Juvenile—Life			
1941 Standard Industrial 3%: 1940-1946	70	$ 37,250.00	$ 11,450.00
1947 to present	850	724,500.00	50,152.00
For non-deduction of deferred fractional premiums or return of premiums at the death of the insured			131.00
Total Juvenile (net)	920	$ 761,750.00	$ 61,733.00
Total (net) Adult and Juvenile	10,233	$6,559,552.00	$1,861,540.00
Accident and Health (Non-cancellable)			
Unearned premium reserve			$ 67,804.00

The Alliance had in force at December 31, 1954 sick benefit coverage on 2,705 members.

In the supplement to the valuation report for 1954, filed with the Insurance Department of the Commonwealth of Pennsylvania, Mr. Frank E. Gerry, the Alliance's actuary, stated: "In 1950 the Lithuanian Roman Catholic Alliance 1945-1949 Table was evolved from the experience of the years 1945-1949. This Table was combined with the American Experience Table at 3% interest for reserve calculations."

The Alliance's actuary further stated: "It is my opinion that the Sick Benefit Fund is solvent and will remain solvent on the basis of present contribution rates. Issues after January 1, 1951 have contributions granted by age."

The following exhibits prepared by the Alliance's actuary show a comparison of 1954 experience with the expected losses on the Lithuanian Roman Catholic Alliance 1945-1949 Table, the valuation of the Disability Fund as at December 31, 1954 and the balance sheet of the Disability Department:

Balance Sheet Disability Department
December 31, 1954

Admitted Assets	$95,320.21
Liabilities:	
Reserves	$67,804.00
Losses due and unpaid	3,763.75
Advance premiums and M.S.V.R.	697.98
Unassigned funds	23,054.48
	$95,320.21

Certificate and Contract Claims:

Life	$17,574.00
Accident and Health	$ 3,763.75

A detailed examination of the claim registers of the Alliance, together with the claim files, disclosed unpaid death claims and matured endowment claims as at December 31, 1954 amounting to $12,124.00. The liability for death claims incurred but not reported was determined to be $5,450.00. The sum of these amounts was $1,165.00 less than that reported by the Alliance in the annual statement.

The liability for open sickness and accident claims and claims incurred but not reported as at December 31, 1954 was determined to be $3,763.75, which amount is $1,548.75 greater than that reported by the Alliance in the annual statement.

Refunds Due and Unpaid $317.11

This liability represents dividends due members as at December 31, 1954. A listing furnished by the Alliance was checked with the dividend records.

Premiums Paid in Advance $11,550.69

The liability for premiums received in advance was obtained by the inventory method. At the close of the year, the Alliance listed the premium paid in advance from the membership cards tabulated according to lodges.

Test checks made of the entries from the membership cards to the inventory sheets and no errors being noted the sum of $11,550.69 reported by the Alliance has been used in this report for premiums paid in advance as at December 31, 1954.

Commissions to Fieldworkers Due or Accrued $1,100.00

An analysis of the Alliance's disbursement records subsequent to December 31, 1954 as to actual commissions paid to fieldworkers on business written prior to December 31, 1954, showed the Alliance's estimation of $1,100.00 ample for this liability.

General Expenses Due or Accrued $2,144.22

Unpaid salaries, expenses, etc., were determined from a detailed examination of disbursements made in 1955, and an inspection of the voucher records for the same period. The foregoing amount appears to be adequate to meet all liabilities under this caption.

Taxes, Licenses and Fees Due or Accrued $126.11

Taxes due or accrued as at December 31, 1954 are shown in the following schedule:

Federal excise taxes	$ 71.05
Pennsylvania unemployment taxes	20.15
Social security taxes	34.91
Total	$126.11

Unearned Investment Income $83.59

The above item consists of $62.16 interest paid in advance on mortgage loans, and $21.43 interest paid in advance on certificate loans.

Amounts Withheld or Retained by Society As Agent or Trustee $3,912.66

This above amount represents the Alliance's liability for money left by decedent members to minor children. Separate bank accounts are maintained by the Alliance for the liquidation of these estates as the minor children become of age. The amount of $3,912.66 is the total of all such accounts unpaid December 31, 1954, including interest credited by the depositories at that date.

Security Valuation Reserve $8,671.50

The Alliance sets up in the annual statement the sum of $8,671.50 for a security valuation reserve as of December 31, 1954. An analysis of the figure indicates the sum to be adequate and the amount has been allowed in this report.

UNASSIGNED FUNDS

In its annual statement as at December 31, 1954, the Alliance reported a surplus of $299,216.72.

As a result of this examination, the surplus was found to be $298,874.63.

VALUATION EXHIBIT

The ratio of assets to liabilities, actual to expected mortality on gross amount at risk, and the net rate of interest earned on benefit funds durig the past five year period as set forth in the valuation report signed by Mr. Frank E. Gerry, the Alliance's actuary, is as follows:

Ratio of Assets to Liabilities

December 31, 1954	115.16%
December 31, 1953	115.8%
December 31, 1952	114.8%
December 31, 1951	114.0%
December 31, 1950	113.3%

Ratio of Actual to Expected Mortality on Gross Amount at Risk

December 31, 1954	90.40%
December 31, 1953	76.20%
December 31, 1952	74.79%
December 31, 1951	93.43%
December 31, 1950	87.82%

Net Interest Earned on Investments of Benefit Funds

December 31, 1954	2.82%
December 31, 1953	2.87%
December 31, 1952	2.92%
December 31, 1951	2.77%
December 31, 1950	2.83%

The Society's valuation report indicates that on a basis of the American Experience and 1941 Standard Industrial Tables of Mortality with interest at 3% the future assessments of the Society, at the net rates now being collected, together with the now invested assets, are sufficient to meet all certificates as they mature by their terms with a margin of $299,216.72 (or 15.16%) over the above statutory standards.

PREVIOUS RECOMENDATION

The following comment is made in respect to the recommendation incorporated in the previous report of examination as of December 31, 1951, which is as follows:

That the By-Laws be amended so as to conform to the present day practices at the next Convention to be held June 30th to July 4th, 1952.

The foregoing recommendation has been complied with. The Constitution and By-Laws of the Alliance were reviewed and approved by the Convention.

CONCLUSION

The results of this examination show the Lithuanian Roman Catholic Alliance of America, located at Wilkes-Barre, Pennsylvania, to possess as at December 31, 1954 total admitted assets of $2,277,462.26, and liabilities including certificate reserves of $1,978,587.63, resulting in surplus of $298,874.63.

Acknowledgment is made of the courtesies and asistance extended to your examiners by the officers and employees of the Alliance during the course of this examination.

This examination was conducted by Messrs. Leo E. Chesnovitch, Thomas D. Williams, Samuel R. Wise and Rupert E. Conrad, with the latter in charge.

Respectfully submitted,

BERNARD J. KELLEY,
Deputy Insurance Commissioner

GARSO KNYGYNE

GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymai kiekvienai dienai. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su aukso kryžium ant viršaus. **Kaina tik $4.00.**

CROSSES (KRYŽIAI)—Romanas. Parašė Vincas Ramonas. Anglų kalbon išvertė **Milton Stark.** Išleido "Lietuvių Dienos", Įdomi knyga angliškai skaitantiems. 329 pusl. **Kaina $4.00.**

VAI LĖKITE DAINOS—Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys. Parašė kun. J. Dabrila. Papildytą rinkinį išleido kun. Pr. M. Juras. Knyga 288 puslapių, nedidelio formato. Telpa 288 gražiausios populiariškiausios liaudies dainos. **Kaina $1.00.**

THE EVENING SONG (Vakarinė Daina). A collection of Lithuanian Folk Tales, Legends and Fables. Compiled and translated by Vytautas F. Beliajus. **Kaina $3.00.**

DON KAMILIAUS MAŽASIS PASAULIS. Parašė **Giovanni Guareschi,** sulietuvino **kun. A. Sabaliauskas.** Su 38 autoriaus piešiniais. Vertėjo žodžiais, šis kūrinys, "išverstas į kitas kalbas, sulaukė didelio susidomėjimo, tad mums, lietuviams, pažįstantiems geriau, negu kiti, komunizmo tikslus ir dvasią, bus dar geriau suprantamas ir dar labiau vertinamas." **Kaina $3.50.**

POEZIJA—Jurgio Baltrušaičio eilėraščiai. Spaudai parengė **J. Aistis.** Išleido kun. Pr. M. Juras. **Kaina $2.00.**

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU? Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbomis. Knygutė mažo formato. Gali moterys ją įsidėti į ridikulį (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. **Kaina 25 centai.**

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Pa.

FIVE AMERICAN PRIESTS REMAIN IN RED JAILS IN CHINA

HONG KONG.—With the expulsion from a Tsingtao jail last week of Bishop Ambrose Pinger, only five American priests remain in Communist prisons in China. Bishop Pinger is presently staying with Maryknoll Bishop James E. Walsh in Shanghai.

In contrast, the last official statistics of the Church in China, which appeared in 1947, listed 5,380 foreign priests, Sisters and Brothers—stark evidence of the effectiveness of the Communist destruction of the Church in China.

Between the years 1950 and 1955, the Communists government of China systematically maneuvered the destruction of the Catholic Church in China. How many of the 3,276,282 Chinese laypeople, 2,698 Chinese priests and 3,015 foreign priests of nearly every western nationality, and 7,644 native and foreign nuns are dead nobody knows.

The latest list, compiled by Father Paul Duchesne, M. M., NCWC Welfare Representative on Hong Kong, of American Missioners still in Red China includes:

Franciscan: Bishop Ambrose Pinger, Shanghai; Father Cyril Wagner, Shanghai (in jail); Father Florence Gross, Tsingtao (in jail).

Jesuit: Father Charles McCarthy, Shanghai (in jail); Father John Houle, Shanghai (in jail).

Maryknoll: Bishop James E. Walsh, Shanghai; Father Joseph McCormack, Shanghai (in jail).

In addition, the list also includes seven foreign priests and eleven foreign Sisters still in China as of the end of July, 1956.

Rev. A. J. Nevins, M. M.

AUSTRALIJA. Adelaidės lietuviai nutarė pirkti bendruomenei namus. Prie namų numatyta statyti salę ir koplyčią. Išsimokėti tikisi per 10 metų.

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

ELIZABETH, N. J.—8-čios kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, tuoj po sumos, Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

CLEVELAND, Ohio.—8-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 3-čią dieną, 7:30 P. M., Lietuvių svetainėje, 6835 Superior Ave. Visos narės-nariai, dalyvaukite.

PHILADELPHIA, Pa.—10 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, tuoj po sumos Šv. Kazimiero parapijos kambary.

BALTIMORE, Md.—13-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, 9:30 ryte, Šv. Alfonso parapijos svetainėje.

WILKES-BARRE, Pa.—14 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, tuoj po paskutinių mišių, Švč. Trejybės parapijos svetainėje.

TAMAQUA, Pa. — 18-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, tuoj po sumos, bažnytinėj svetainėj.

PHILADELPHIA, Pa.—20 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, Šv. Jurgio parapijos svetainėj.

GRAND RAPIDS, Mich. — 54 kp. susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, tuoj po sumai, Šv. Petro ir Povilo parapijos mokyklos kambary.

PATERSON, N. J.—65-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, 2 P. M., Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 147 Montgomery Pl.

RACINE, Wis. — 67-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, po sumos—10 val. ryte—bažnytinėj svetainėj, 815 Park Avenue.

SCRANTON, Pa.—83-čios kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6-tą dieną, K. of P. svetainėje, Church Avenue, 7:00 P. M.

HARTFORD, Conn. — 89 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, po 10 val. Mišių lietuvių Švč. Trejybės parapijos svetainėje (po bažnyčia).

HAZLETON, Pa. — 90-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, tuoj po sumos, pas p. Stasiukonį, 107 Green St., W. Hazleton.

SO. BOSTON, Mass.—94 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, pobažnytinėj salėj, Fifth St., S. Boston, Mass.

WORCESTER, Mass.—98 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, 9:00 ryte, Aušros Vartų parapijos svetainėje.

CHICAGO, Ill. — 101-(A) kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, "Venta" Real Estate patalpose nuo 11 iki 12 val. priešpiet.

BROOKLYN, N. Y.—115 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, po 11-tos valandos Mišių Šv. Jurgio parapijos svetainėje, 207 York Street, Brooklyn.

BROOKLYN, N. Y.—184 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, [illegible] Angelų parapijos svetainėje. Visi nariai ir narės, malonėkite dalyvauti.

BROCKTON, Mass. — 141 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, tuoj po 10 val. Mišių Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

SCRANTON, Pa.—155-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, po pamaldų, Šv. Mykolo parapijos svetainėje.

PITTSBURGH, Pa. — 158 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, tuoj po sumos Šv. Kazimiero parapijos mokyklos kambary.

CHICAGO, Ill. — 160-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, 1 P. M. Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos patalpose. Visos narės-nariai, dalyvaukite.

DAYTON, Ohio.—191-mos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, 2 val. po pietų Šv. Kryžiaus parapijos svetainėje.

DETROIT, Michigan.—280 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, tuoj po paskutinių Mišių, Šv. Petro parapijos svetainėje.

BINGHAMTON, N. Y. — 278 kp. susirinkimas bus rugsėjo 2-rą dieną, 2 val. po pietų, Šv. Juozapo parapijos svetainėje, kampas Glenwood ir Downs Ave.

"EUROPOS LIETUVYJE", pradedant Nr. 28, 1956, spausdinama M. Krupavičiaus apžvalga "Lietuvių-žydų santykiai rudosios okupacijos metu". Joje šiuo reikalu duodama daug vertingos medžiagos.

ATVYKUSIEJI IŠ KLAIPĖDOS KRAŠTO PASAKOJA, kad labai daug Sovietų karių yra Nemeržatoj. Ten pastatytos kareivinės. Nemuno žemupy daug privisę gyvačių, iššaudyti kiškiai, net ir paukščių giesmininkų esą mažiau. Pagausėjo vilkų.

Uždirbk TAUPMENOMIS 3%

TAUPYMAI APDRAUSTI IKI $10,000.00

PASKOLOS PIRKIMUI, STATYMUI AR PERTAISYMUI NAMŲ

Superior Savings & Loan Association

Telephone HE 1-2498
6712 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

VIETINĖS ŽINIOS

LANKĖSI KANAUNINKAS POETAS M. VAITKUS

Šiomis dienomis pas savo bičiulį, Jėzaus Nukryžiuotojo Seserų vienuolyno kapelioną Elmhurste kun. Bronių Zdanavičių viešėjo kanauninkas poetas Mykolas Vaitkus. Ta proga kun. B. Zdanavičiaus ir jo giminaitės Mrs. Sally Šimkienės lydimas, svečias pereitą sekmadienį, rugpiūčio 19. atlankė Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos kleboną kun. J. K. Miliauską, apžiūrėjo gražiai įrengtą bažnyčią ir kitas parapijos patalpas, po to atlankė redaktoriaus Mato ir Kazės Zujų šeimą.

Kanauninkas Vaitkus atvykęs iš tremties apsigyveno ir darbuojasi kaip kapelionas Retreat House, Peace Dale, R. I.

IŠVAŽIAVIMAS SENELIŲ PRIEGLAUDOS NAUDAI

Elmhursto senelių prieglaudos rėmėjos suorganizavo Labdarybės Komitetą, kurs rengia didelį išvažiavimą prieglaudos patalpų pagerinimo fondo naudai.

Išvažiavimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 9-tą, visiems gerai žinomam Rocky Glen parke. Programos ir pikniko direktore yra darbšti scrantonietė Petronė Baltrušaitienė. Rengimo komiteto pirmininke yra Mrs. J. Noreikienė, vicepirmininkė—Mrs. Sally Šimkus, sekretorė—Joan Atkočiūnas.

Bus kontestas su dovanomis. Trys gausingiausios šeimos gaus dovanas. Trumpas kalbas pasakys Jėzaus Nukryžiuotojo seserų vienuolyno kapelionas kun. Bronis Zdanavičius ir "Garso" redaktorius Matas Zujus.

Rengėjos kviečia Scrantono ir Wyoming Klonio lietuvių visuomenę gausingai dalyvauti ir paremti šį kilnų reikalą. Kaip žinote, dabartinės Elmhursto senelių prieglaudos patalpos reikalingos pagerinimo ir praplėtimo, kad sveikatos nustoję ir senatvės palaužti seneliai turėtų vietos ir žmoniškesnes sąlygas praleisti paskutines savo gyvenimo dienas.

Užbaikime šių metų vasarą išvažiavimu, kuriame linksmai praleisime laiką ir paremsime mielaširdingą darbą.

LRKSA 5-TOS PENNA APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Svarbus LRKSA 5-tos Penna apskrities bertaininis kuopų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 23, Pittston'o Lietuvių Piliečių Klubo svetainėje, 91 North Main St., Pittston, Pa. Pradžia 2:30 P. M.

Visų kuopų atstovai malonėkite dalyvauti šiame susirinkime. Bus išduotas apskrities išvažiavimo, įvykusio birželio 5 d., raportas; taipgi turėsime apsvarstyti, kaip daugiau įrašyti naujų narių ir kitus aktualius apskrities ir mūsų organizacijos reikalus.

Susirinkimui užsibaigus ten pat įvyks pokylis delegatų ir visų išvažiavimo darbininkų pagerbimui.

Adolfas Norvaiša, pirmin.
Vincas Matikevičius, sekr.

4-TOS APSKRITIES IŠVAŽIAVIMAS

Šį sekmadienį, rugpiūčio 26-tą, Sans Souci parke įvyksta antrasis šios vasaros LRKSA 4-tos Penna apskrities išvažiavimas. Rengėjai turės refrešmentų standą, kur bus patogi vieta susitikti su savo draugais, pažįstamais ir maloniai praleist laiką. Neturintys nuosavų mašinų, iš Wilkes-Barre ir iš Nanticoke pigiai ir patogiai gali pasiekti vietą busais. Parke yra įvairiausių žaislų jaunimui ir vaikams. Įžanga veltui. Rengėjai kviečia Wyoming Klonio ir kitų kolonijų lietuvius lietuves dalyvauti išvažiavime.

PITTSTON'O KLUBO PIKNIKAS

Lietuvių Piliečių Klubo piknikas-gegužinė bus sekmadienį, rugsėjo 2 dieną, Rocky Glen parke, prie ežero.

Bus paruošta įvairių užkandžių ir gėrimų; svečiai bus gražiai aptarnaujami.

Už Klubo bilietą bus galima išsigerti, užkąsti ir dar bus proga laimėti kumpį.

Atsilankiusiems bus malonu susitikti draugus-ges, pasikalbėti, pasivaišinti ir linksmai praleisti laiką.

Lietuviai ir lietuvaitės iš tolimesnių vietovių ir vietiniai kviečiami atsilankyti.

Beje, klubo jubilėjinė iškilmė įvyks spalių 7 dieną. Klubo salėje. Tai bus atžymėtinas parengimas. *A. G.*

LIETUVIŲ DIENA ČIA PAT

Wyoming Klonio Lietuvių 43-ji Diena įvyks Darbo Dieną, rugsėjo 3-čią, Sans Souci parke. Šią dieną su atatinkama programa rengia Wyoming Klonio Lietuvių Romos Katalikų parapijos chorų "Dainos" draugija. Iš susidariusio pelno skiriamos aukos lietuvių muzikos reikalams, BALFui, Amerikos Lietuvių Tarybai ir kitiems tikslams. Plačiau apie Lietuvių Dieną ir jos programą bus kitam "Garso" numery.

METINIS KLUBIEČIŲ PIKNIKAS

Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubo metinis piknikas rengiamas antradienį, rugpiūčio 28-tą, Irem Country Club patalpose.

Pikniko rengimo pirmininke yra Mrs. W. Reiner, vicepirmininkė Mrs. M. Crush; komiteto narės: Miss M. Pukelis, Mrs. H. Freeman, Mrs. H. Zelinsky, Mrs. P. Brussock, Mrs. M. Kerestes, Mrs. M. Shakalun ir Miss D. Stack. Rezervacijų komisija Miss M. Pukelis, Pittston, ir Mrs. M. Crush, Plymouth.

Ryšium su Windsore, Kanadoje, šaukiama Kanados Lietuviu diena, kur bus drauge ir Kanados bei JAV lietuvių susiartinimo šventė. Lietuvių Dailės Institutas pakviestas suorganizuoti lietuvių dailės parodą, kuri bus atidaryta Willistead Art Gallerie buste ir truks iki rugsėjo 19 d. Joje dalyvauti pakviesti visi lietuviai dailininkai.

GALIMA ĮSIGYT ŽODYNŲ

"Garso" administracijoje galima įsigyt praktišką dviejų dalių — angliškai - lietuvišką ir lietuviškai - angliškai **Marlborough's išleistą žodyną.**

Redaguotas Rev. H. H. Pewtress ir Rev. I. Geriko

338 puslapių. **Kaina $4.50**

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P. O. Box 32 (73 East South St.), Wilkes-Barre, Pa.

43-JI WYOMING KLONIO LIETUVIŲ DIENA

DARBO DIENĄ—RUGSĖJO 3, 1956

SANS SOUCI PARKE

Rengia DAINOS DRAUGIJA, kurią sudaro šio klonio lietuvių R. K. parapijų chorai.

MENINĖ PROGRAMA parko pavilijone prasidės 3:30 P. M. Išpildys Dainos Dr-jos jungtinis choras vadovaujant muzikui JOKŪBUI VARAIČIUI.

Rengėjai kviečia visuomenę dalyvauti.

Pelno dalis skiriama labdaringiems tikslams.

A. A. Mirusiems

A. A. ANTANAS H. SHAMIS, Sr., gyv. 125 Church St., Edwardsville, mirė rugpiūčio 14, palaidotas rugpiūčio 17-tą iš Kingstono Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Laidojimu rūpinosi direktorius Šukvietis. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, atvykęs į šią šalį šiame rajone išgyveno 60 metų. Paliko žmoną Margarietą; sūnus Antaną mokytojaujanti Edwardsville High School, Jurgį ir Edvardą; dukterį Mrs. R. Chesluk; brolį ir dvi seseris.

A. A. WALTER KLIMAVIČIUS, gyv. 9 Constantine Court, Wilkes-Barre, mirė rugpiūčio 18 Mercy ligoninėje. Palaidotas su bažnytinėm ceremonijom. Velionis iš Lietuvos atvyko 50 metų atgal. Paliko sūnų, 3 dukteris ir 7 anūkus. Laidojimu rūpinosi direktorius Leagus

A. A. ANTANAS AŽUKAS, 72 metų, gyv. 62 Mitchell Street, Sebastapol, mirė rugpiūčio 15-tą, palaidotas rugpiūčio 18-tą iš Pittston'o Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Laidojimu rūpinosi direktorius Kazys A. Kižis. Velionis iš Lietuvos atvyko 49 metai atgal ir visą laiką gyveno Sebastopoly. Paliko žmoną, sūnų, 5 dukteris ir 24 anūkus.

METINIS PIKNIKAS

Rugsėjo 3 dieną visi Naujosios Anglijos keliai veda į Brockton, Mass.

Kiekvienais metais rugsėjo mėnesio pirmąji pirmadienį (Labor Day) Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų vienuolyno sodyboje, Brockton, Mass., Vienuolyno rėmėjai organizuoja metinį pikniką. Šiais metais jis įvyks rugsėjo 3 d. Tai yra puiki proga susitikti artimesnius ir tolimesnius pažįstamus, nes į šiuos piknikus paprastai suvažiuoja labai daug žmonių.

Pikniko dieną 10 val. bus laikomos šv. Mišios, kurioms pasibaigus bus lietuviški pietūs. Po to seks smagi programa, kurios metu kalbės miesto majoras ir pasaulinis bokso čempionas brocktonietis Rocky Marciano.

Pikniko dalyviai bus vaišinami lietuviškais valgiais—saldžiu ir rūgusiu pienu, šviežiais ir džiovintais sūriais bei kitokiais skanėsiais.

Rengėjai tikisi, kad ir šiais metais artimesnių bei tolimesnių apylinkių lietuviai gausiu atsilankymu ir auka parems gražius Vienuolyno Seselių darbus ir jų naujos koplyčios statybą. *B. V.*

KOVOSE DĖL LIETUVOS

Parašyta
GENEROLO STASIO RAŠTIKIO

Pirmas tomas, 704 puslapių gausiai iliustruotas; kietais viršeliais ir spalvota aplanka. Autorius pirmame atsiminimų tome liečia ir pavaizduoja nepriklausomos Lietuvos gyvenimą su garbingais laimėjimais ir žalingomis klaidomis, taipgi vaizdžiai apibudina atėjusias audras, kurios sunaikino Lietuvos nepriklausomybę ir atnešė lietuvių tautai baisias kančias ir vargus.

Kaina $7.00.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32 (73 East South Street)
Wilkes-Barre, Penna.

LIŪDESIO ŽINUTĖ

PHILADELPHIA, Pa.—Penktadienį, rugpiūčio 17-tą, netikėtai sužinojau, kad mūsų veikėjos ponios Irenos Lavickaitės Karalienės, Vytauto Karaliaus žmonos motinėlė, a. a. Natalija Lavickienė, žmona Stepono Lavickio, sulaukus 65 metų amžiaus, mirė Chicagoje rugpiūčio 4-tą, o palaidota rugpiūčio 8 d.

Ašen, rašantis šiuos žodžius su ja buvau susipažinęs, kaip jinai čia prieš kurį laiką viešėjo pas dukterį ir žentą ir drąsiai galiu sakyti, kad tai buvo nepaprasta, giliai protaujanti moteris, karšta Lietuvos mylėtoja.

Amžiną atilsį! . . . o jos gerbtinąjam vyrui, Steponui Lavickui bei Vytauto ir Irenos Karalių šeimai, kaip ir visiems kitiems jos artimiausiems, pareiškiu viešą nuoširdžiausią užuojautą—kondolenciją!

Kazys Vidikauskas

LRKSA 13 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

BALTIMORE, Md. — Sekmadienį, rugsėjo 2-rą, 9:30 ryte, Šv. Alfonso parapijos svetainės patalpose įvyks LRKSA 13-tos kuopos susirinkimas.

Svarbu dalyvaut, nes turime laišką iš Amerikos Lietuvių Federacijos, kviečiant į jubilėjinį kongresą, kuris įvyks spalių 12-14 dd., Bostone. Taipgi turime svarbių kuopos reikalų, kuriuos turėsime apsvarstyti.

Kviečia *Valdyba*

42 LIETUVIŲ DIENA LAKEWOOD'E

Žolinių dieną, rugpiūčio 15-tą, Lakewood parke, šalia Shenandoah, įvyko 42-ji tradicinė Lietuvių Diena. Kaip kitais metais, taip ir šiemet suplaukė ne tik artimųjų kolonijų lietuviai ir kitataučiai, bet matėsi apščiai svečių iš Wyoming Klonio ir kitų tolimesnių kolonijų. Ši diena jau virto giminių ir draugų susiėjimo diena.

Diena buvo paįvairinta įvairia ir įdomia programa, kuri prasidėjo 2:30 P. M. didžiuliam parko pavilijone.

Publikos buvo apie 500.

Programą atidarė įžangine kalba komiteto pirmininkas kun. Leonas Pečiukevičius ir programos vedėju pristatė Edward Romance.

Invokaciją sukalbėjo kun. dr. C. A. Batutis. Po to sekė Amerikos nacionalinis himnas, kurį sugiedojo visa publika.

Įvairią dainų ir lietuviškų šokių programą išpildė Mahanoy City Šv. Juozapo parapijos mokyklos auklėtiniai ir auklėtinės. Gražios lietuviškos parėdnios padidino įspūdį ir publika jaunuoliams nesigailėjo aplodismentų. Chorui ir šokėjų grupei vadovavo Miss R. A. Koncevičiūtė.

Turiningą kalbą pasakė Lietuvos Pasiuntinybės Washingtone pareigūnas dr. Juozas Kajeckas. (Jo ištisa kalba telpa 2-ram puslapy.—Redakcija). Taipgi kalbėjo pagarsėjęs sportininkas Eddy Vaitkus iš Philadelphijos, kurį publika sutiko gausingais plojimais.

Priimta griežta protesto rezoliucija prieš raudonuosius Lietuvos okupantus.

Programa užbaigta kun. Andriaus Degučio sukalbėta malda ir Lietuvos himnu, kurį sugiedojo visa publika.

Parke publikos dėmesį traukė "lietuviška standa" su įdomia literatūra ir rankdarbiais.

42-sios Lietuvių Dienos Komitetą sudarė: Msgr. S. Dobinis ir kun. Pijus C. Česna—garbės pirmininkai; kun. L. J. Pečiukevičius—pirmininkas, kun. Jonas S. Lukšys — vicepirmininkas, kun. K. J. Rakauskas — iždininkas, kun. Juozas Neverauskas—sekretorius. Presos ir radio komisiją sudarė kun. Juozas Čeponis, kun. Stasys Raila ir kun. Stasys J. Lukšys.

Lietuvių Dienos rengėjai susidariusį pelną skiria lietuviškiems vienuolynams remti.

HANSEL AND GRETEL SHOPPE

UŽLAIKOM PUIKIŲ VAIKUČIŲ DRABUČIŲ

1689 Mt. Hope Avenue

Mt. Hope Shopping Center, Rochester 20, N. Y.

Veda EDMUNDO KUTAUSKO ŠEIMA

AMERIKIETĖ ŽMONA

JAV-bių šeimos gyvenimas po Antrojo Karo žymiai pasikeitė. Vedusiųjų skaičius rekordiniai padidėjo, šiuo metu gimimų skaičius yra augščiausias visoj generacijoj, ir daugiau žmonių, negu bet kada, aktyviai dalyvauja ekonominiame krašto gyvenime. Ištekėjusios moterys mūsų tautoje sudaro 40 milionų.

Daugumas amerikiečių žmonų yra palyginamai jaunos: maždaug 2/5 daliai yra mažiau kaip 35 m. amžiaus ir 1/4 dalis sudaro amžiaus grupę tarp 35-44. Šitokia padėtis atvaizduoja mūsų tradiciją ankstyvų vedybų ir taip pat vedybų padaugėjimą po antrojo didžiojo karo. Tikrumoje, beveik pusė iš visų žmonų JAV-ėse ištekėjo po 1940 m. Iš kitos pusės, dabar yra daugiau kaip 2.7 mil. ištekėjusių moterų 65 m. amžiaus ir daugiau 9/10 iš jų ištekėjo prieš ketvirtadalį šimtmečio ar daugiau.

Didelėje šeimų daugumoje žmona yra paprastai jaunesnė už savo vyrą. Tačiau maždaug 1/8 iš šeimų ji yra vyresnė. Daugiau kaip pusė ištekėjusių moterų jaunesnės kaip 25 m. amžiaus turi vyrus, kurie yra 25 m. amžiaus ar daugiau.

Nors dauguma vyrų vis dar neša atsakomybę už savo šeimų išlaikymą, vis didėjantis skaičius žmonų, turi gerai apmokamas vietas. Apie 10.7 mil. ištekėjusių moterų yra dirbančios (27 nuošimtis iš visų).

Jau seniai buvo įprasta, kad jaunos žmonos dirbtų iki pirmo kūdikio gimimo, tačiau paskutiniu metu daugiau ir daugiau iš jų grįžta prie darbo po to, kai vaikai paauga. Taigi 1/3 visų žmonų tarp 35-44 m. amžiaus dabar dirba už savo namų ribų. Ir 1/4 iš dirbančiųjų yra 45-64 metų amžiaus. Faktas, kad apie 2 iš 3 ištekėjusių moterų gyvena miestuose, suteikia galimybę daugeliui iš jų dirbti industrijose.

Common Council

Užsakykite ar klauskite daugiau informacijų:

J. L. GIEDRAITIS,
1632 Broad St., Hartford 6, Conn.,
kuris "Garsui" žinomas,
kaip sąžiningas asmuo

MUZIKOS KŪRINIAI

"Garso" administracijoj galima gauti šiuos populiarius muzikos kūrinius išleistus Wyoming Klonio Lietuvių Chorų "Dainos" Draugijos:

WESPERS (Mišparai) in honor of the Blessed Sacrament for four mixed voices. Compiled and arranged by **John J. Šaučiūnas.** Šie Mišparai išleisti **Šventųjų 1950 metų atminčiai.** Kaina 60 centų.

"KARVELĖLI", mišram chorui; parašė Česlovas Sasnauskas. Kaina 20 centų.

"MANO KARUKAS", iš liaudies dainų mišram chorui prirengė Jonas J. Šaučiūnas. Kaina 30 centų.

"PIRMYN Į KOVĄ", mišram chorui parašė A. Aleksis. Kaina 20 centų.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32 (73 East South Street)
Wilkes-Barre, Penna.

Metinis LRKSA Ketvirtosios Penna. Apskrities

IŠVAŽIAVIMAS

Sekmadienį

Rugpiučio=August 26, 1956

SANS SOUCI PARKE

Rengėjų refrešmentų standos; parke yra įvairių žaidimų vaikams, jauniems ir seniems.

Dalvyvaukite ir maloniai praleiskite laiką.